

32001L0015

22.2.2001.

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

L 52/19

KOMISIJAS DIREKTĪVA 2001/15/EK**(2001. gada 15. februāris)****par vielām, ko īpašā barošanas nolūkā var pievienot īpašās diētas pārtikas produktiem****(dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Padomes 1989. gada 3. maija Direktīvu 89/398/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz īpašās diētas pārtikas produktiem ⁽¹⁾, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 1999/41/EK ⁽²⁾, un jo īpaši tās 4. panta 2. punktu,

apspriedusies ar Pārtikas zinātnisko komiteju,

tā kā:

- (1) Vairākas pārtikā izmantojamās vielas, piemēram, vitamīnus, minerālvielas, aminoskābes un citas, var pievienot pārtikai ar īpašiem barošanas mērķiem, lai nodrošinātu to personu īpašās vajadzības pēc barības vielām, kam attiecīgā pārtika ir paredzēta, un/vai arī, lai nodrošinātu atbilstību tiesiskajām prasībām, kuras noteiktas īpašās direktīvās, kas pieņemtas, ievērojot Direktīvas 89/398/EEK 4. panta 1. punktu.
- (2) Nav iespējams pārtikā izmantojamās vielas šajā direktīvā definēt kā atsevišķu vielu grupu, ne arī šajā stadijā izveidot visu to pārtikā izmantojamo vielu kategoriju pilnīgu sarakstu, kuras var pievienot pārtikai īpašā barošanas nolūkā.
- (3) Īpašam barošanas nolūkam paredzētās pārtikas klāsts ir ļoti plašs un daudzveidīgs, un to ražo pēc dažādām tehnoloģijām. Šajā nolūkā visplašākajā izvēlē vajadzētu būt pieejamām tām īpašam barošanas nolūkam paredzētās pārtikas ražošanā droši izmantojamām vielām, kas iekļaujamās sarakstā šajā direktīvā.
- (4) Vielu izvēlē būtu jāpamatojas, pirmkārt, uz to drošību un, otrkārt, uz to pieejamību lietošanai cilvēkiem un to organoleptiskajām un tehnoloģiskajām īpašībām. Vielu iekļaušana to vielu sarakstā, ko var izmantot tādas pārtikas ražošanā, kura paredzēta īpašam barošanas nolūkam, nenozīmē, ka to pievienošana minētajai pārtikai ir vajadzīga vai vēlama.
- (5) Ja pārtikā izmantojamās vielas pievienošanu uzskata par nepieciešamu, tās izmantošanu nosaka ar īpašiem noteikumiem attiecīgās speciālajās direktīvās, kurās vajadzības gadījumā paredz arī attiecīgus kvantitatīvos nosacījumus.

- (6) Ja nav īpašu noteikumu vai īpašam barošanas nolūkam paredzētā pārtika nav iekļauta speciālās direktīvās, tad pārtikā izmantojamās vielas būtu lietojamas, lai izgatavotu tādus produktus, kas atbilst minēto produktu definīcijai un to personu īpašajām vajadzībām pēc barības vielām, kurām tie ir paredzēti. Attiecīgajiem produktiem jābūt arī droši lietojamiem saskaņā ar izgatavotāja norādījumiem.

- (7) Noteikumi, kas attiecas uz to pārtikā izmantojamo vielu sarakstu, kuras izgatavotājs var lietot zīdaiņu pārtikā un papildu pārtikā, pārstrādāt labības pārtikā un mazu bērnu pārtikā, kura paredzēta zīdaiņiem un jaunākā vecuma bērniem, ir izklāstīti Komisijas 1991. gada 14. maija Direktīvā 91/321/EEK par mātes piena aizstājējiem zīdaiņiem un maziem bērniem ⁽³⁾, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 1999/50/EK ⁽⁴⁾, un Komisijas 1996. gada 16. februāra Direktīvu par apstrādāt labības pārtiku, kā arī pārtiku zīdaiņiem un maziem bērniem ⁽⁵⁾, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 1999/39/EK ⁽⁶⁾. Tāpēc minētie noteikumi šajā direktīvā nav jāatkārto.

- (8) Vairākas pārtikā izmantojamās vielas var lietot arī par pārtikas produktu piedevām. Tāpēc Kopienas līmenī ir pieņemti vai jāpieņem to ķīmiskās tīrības kritēriji saskaņā ar Padomes 1988. gada 21. decembra Direktīvu 89/107/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz pārtikas piedevām, ko atļauts izmantot cilvēku uzturā ⁽⁷⁾, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 94/34/EK ⁽⁸⁾. Ķīmiskās tīrības kritēriji minētajām vielām būtu piemērojami neatkarīgi no tā, ar kādu mērķi tās izmanto pārtikas produktos.

- (9) Līdz pārējo vielu ķīmiskās tīrības kritēriju pieņemšanai Kopienas līmenī un, lai nodrošinātu augsta līmeņa veselības aizsardzību, būtu jāpieņem vispārpieņemti ķīmiskās tīrības kritēriji, ko ieteic starptautiskas organizācijas vai iestādes, to skaitā, bet ne tikai, Apvienotā FAO/PTO pārtikas piedevu ekspertu komiteja (JECFA), Eiropas farmakopeja (EUP). Dalībvalstīm būtu jāļauj paturēt spēkā savus noteikumus, kuros ir noteikti stingrāki ķīmiskās tīrības kritēriji, neierobežojot līguma noteikumus.

⁽³⁾ OV L 175, 4.7.1991., 35. lpp.⁽⁴⁾ OV L 139, 2.6.1999., 29. lpp.⁽⁵⁾ OV L 49, 28.2.1996., 17. lpp.⁽⁶⁾ OV L 124, 18.5.1999., 8. lpp.⁽⁷⁾ OV L 40, 11.2.1989., 27. lpp.⁽⁸⁾ OV L 237, 10.9.1994., 1. lpp.⁽¹⁾ OV L 186, 30.6.1989., 27. lpp.⁽²⁾ OV L 172, 8.7.1999., 38. lpp.

- (10) Noskaidrots, ka dažas specifiskas barības vielas vai to atvasinājumi ir nepieciešami, lai izgatavotu dažus pārtikas produktus, kas pieder pie tās grupas pārtikas produktiem, kuri paredzēti īpašiem ārstnieciskiem mērķiem, un to iespējams lietojums būtu jāierobežo ar šo produktu izgatavošanu.
- (11) Šajā direktīvā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Pārtikas produktu pastāvīgās komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

1. No to kategoriju vielām, ko pārtikai pievieno ar īpašiem barošanas mērķiem un kas ir iekļautas sarakstā šīs direktīvas pielikumā, tikai katrā kategorijā minētās vielas var lietot īpašiem Direktīvā 89/398/EEK barošanas nolūkiem paredzētu pārtikas produktu izgatavošanā.

Minētās vielas lieto atbilstīgi visiem īpašajiem noteikumiem, kas attiecas uz šīm vielām un ko var noteikt speciālās direktīvās, kuras paredzētas Direktīvas 89/398/EEK 4. panta 1. punktā.

2. Neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 258/97⁽¹⁾, īpašam barošanas nolūkam paredzētas pārtikas izgatavošanā var lietot citas vielas, ko pievieno ar īpašiem barošanas mērķiem, bet kas nepieder ne pie vienas no kategorijām, kuras ir iekļautas šīs direktīvas pielikumā.

3. Lietojot pārtikā izmantojamās vielas, izgatavo droši lietojamus produktus, kas atbilst to personu īpašajām vajadzībām pēc barības vielām, kurām tie paredzēti saskaņā ar vispārpieņemtiem zinātnes datiem.

4. Dalībvalstu kompetentās iestādes, kas minētas Direktīvas 89/398/EEK 9. pantā, ir pilnvarotas prasīt, lai izgatavotājs vai attiecīgi importētājs uzrāda zinātnisko darbu un datus, pēc kuriem nosaka ar īpašiem barošanas mērķiem pievienoto vielu lietojumu atbilstīgi 3. punktam. Ja tāda darba publikācija ir vispārpieejama, tad pietiek ar norādi uz šo publikāciju.

2. pants

1. Pielikumā iekļauto vielu ķīmiskās tīrības kritēriji, ko Kopienas tiesību aktos norāda to lietošanai pārtikas produktos, kuri

paredzēti tādiem mērķiem, uz ko neattiecas šī direktīva, ir attiecināmi uz minētajām vielām.

2. Vielām, kas ir iekļautas pielikumā un uz ko Kopienas tiesību aktos nav attiecināti ķīmiskās tīrības kritēriji, līdz šo kritēriju pieņemšanai piemēro vispārpieņemtus ķīmiskās tīrības kritērijus, ko ieteic starptautiskas iestādes. Var paturēt spēkā valstu noteikumus, ar ko noteikti stingrāki ķīmiskās tīrības kritēriji.

3. pants

Dalībvalstis pieņem un publicē noteikumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šo direktīvu ne vēlāk kā līdz 2002. gada 31. martam. Par to dalībvalstis tūlīt informē Komisiju.

Minētos noteikumus tās piemēro tā, lai:

- a) no 2002. gada 1. aprīļa atļautu tirdzniecību ar produktiem, kas atbilst šai direktīvai;
- b) no 2004. gada 1. aprīļa aizliegtu tirdzniecību ar produktiem, kas neatbilst šai direktīvai.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarīt šādas atsauces.

4. pants

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī.

5. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 2001. gada 15. februārī

Komisijas vārdā —

Komisijas loceklis

David BYRNE

⁽¹⁾ OV L 43, 14.2.1997., 1. lpp.

PIELIKUMS

VIELAS, KO AR ĪPAŠIEM BAROŠANAS MĒRĶIEM VAR PIEVIENOT PĀRTIKAI AR KONKRĒTIEM UZTURRĀDĪTĀJIEM

Šajā tabulā:

- “PĪU” ir pārtika ar konkrētiem uzturrādītājiem, kas paredzēta īpašiem ārstnieciskiem mērķiem,
- “Visa DPĪU” ir diētiskā pārtika ar konkrētiem uzturrādītājiem, ieskaitot FSMP, bet neieskaitot zīdaiņu pārtiku, papildu pārtiku, pārstrādātu graudu pārtiku un mazu bērnu pārtiku, kas paredzēta zīdaiņiem un jaunākā vecuma bērniem.

Viela	Lietojuma nosacījums	
	Visa DPĪU	PĪU
1. kategorija. Vitamīni		
A VITAMĪNS		
— retinols	×	
— retinilacetāts	×	
— retinilpalmitāts	×	
— b-karotīns	×	
D VITAMĪNS		
— holekalciferols	×	
— ergokalciferols	×	
E VITAMĪNS		
— D-α-tokoferols	×	
— DL-α-tokoferols	×	
— D-α-tokoferilacetāts	×	
— DL-α-tokoferilacetāts	×	
— D-α-tokoferilskābes sukcināts	×	
K VITAMĪNS		
— filohinons (fitomenadions)	×	
VITAMĪNS B1		
— tiamīna hlorīds	×	
— tiamīna mononitrāts	×	
VITAMĪNS B2		
— riboflavīns	×	
— nātrija riboflavīna fosfāts	×	
NIACĪNS		
— nikotīnskābe	×	
— nikotīnamīds	×	
PANTOTĒNSKĀBE		
— kalcija D-pantotenāts	×	
— nātrija D-pantotenāts	×	
— dekspantenols	×	
VITAMĪNS B6		
— piridoksīna hlorīds	×	
— piridoksīna fosfāts	×	
— piridoksīna dipalmitāts	×	

Viela	Lietojuma nosacījums	
	Visa DPŪ	PŪ
FOLSKĀBE		
— pteroilmonoglutamīnskābe	x	
VITAMĪNS B12		
— ciānokobalamīns	x	
— hidroksokobalamīns	x	
BIOTĪNS		
— D-biotīns	x	
C VITAMĪNS		
— L-askorbīnskābe	x	
— nātrija L-askorbāts	x	
— kalcija L-askorbāts	x	
— kālija L-askorbāts	x	
— L-askorbil-6-palmitāts	x	
2. kategorija. Minerālvielas		
KALCIJS		
— karbonāts	x	
— hlorīds	x	
— citronskābes sāļi	x	
— glikonāts	x	
— glicerofosfāts	x	
— laktāts	x	
— ortofosforskābes sāļi	x	
— hidroksīds	x	
— oksīds	x	
MAGNIJS		
— acetāts	x	
— karbonāts	x	
— hlorīds	x	
— citronskābes sāļi	x	
— glikonāts	x	
— glicerofosfāts	x	
— ortofosforskābes sāļi	x	
— laktāts	x	
— hidroksīds	x	
— oksīds	x	
— sulfāts	x	
DZELZS		
— dzelzs (II) karbonāts	x	
— dzelzs (II) citrāts	x	
— dzelzs (II) amonija citrāts	x	
— dzelzs (II) glikonāts	x	
— dzelzs (II) fumarāts	x	

Viela	Lietojuma nosacījums	
	Visa DPĪU	PĪU
— dzelzs (III) nātrija difosfāts	×	
— dzelzs (III) laktāts	×	
— dzelzs sulfāts	×	
— dzelzs (III) difosfāts (dzelzs (III) pirofosfāts)	×	
— dzelzs (III) saharāts	×	
— elementārais dzelzs (karbonil-+ elektrolītiski + reducēts ar ūdeņradi)	×	
VARŠ		
— vara (II) karbonāts	×	
— citrāts	×	
— glikonāts	×	
— sulfāts	×	
— lizīna komplekss	×	
JODS		
— kālija jodīds	×	
— kālija jodāts	×	
— nātrija jodīds	×	
— nātrija jodāts	×	
CINKS		
— acetāts	×	
— hlorīds	×	
— citrāts	×	
— glikonāts	×	
— laktāts	×	
— oksīds	×	
— karbonāts	×	
— sulfāts	×	
MANGĀNS		
— karbonāts	×	
— hlorīds	×	
— citrāts	×	
— glikonāts	×	
— glicerofosfāts	×	
— sulfāts	×	
NĀTRIJS		
— bikarbonāts	×	
— karbonāts	×	
— hlorīds	×	
— citrāts	×	
— glikonāts	×	
— laktāts	×	
— hidroksīds	×	
— ortofosforskābes sāļi	×	

Viela	Lietojuma nosacījums	
	Visa DPŪ	PŪ
KĀLIJS		
— bikarbonāts	x	
— karbonāts	x	
— hlorīds	x	
— citrāts	x	
— glikonāts	x	
— glicerofosfāts	x	
— laktāts	x	
— hidroksīds	x	
— ortofosforskābes sāļi	x	
SELĒNS		
— nātrija selenāts	x	
— nātrija ūdeņrazselenīts	x	
— nātrija selenīts	x	
HROMS (III) UN TĀ HEKSAHIDRĀTI		
— hlorīds	x	
— sulfāts	x	
MOLIBDĒNS (VI)		
— amonija molibdāts	x	
— nātrija molibdāts	x	
FLUORS		
— kālija fluorīds	x	
— nātrija fluorīds	x	
3. kategorija. Aminoskābes		
— L-alanīns	x	
— L-arginīns	x	
— L-asparagīnskābe		x
— L-citrulīns		x
— L-cisteīns	x	
— cistīns	x	
— L-histidīns	x	
— L-glutamīnskābe	x	
— L-glutamīns	x	
— glicīns	x	
— L-izoleicīns		x
— L-leicīns	x	
— L-lizīns	x	
— L-lizīna acetāts	x	
— L-metionīns	x	
— L-ornitīns	x	
— L-fenilalanīns	x	
— L-prolīns		x

Viela	Lietojuma nosacījums	
	Visa DPĪU	PĪU
— L-treonīns	×	
— L-triptofāns	×	
— L-tirozīns	×	
— L-valīns	×	
Ciktāl tas attiecas uz aminoskābēm, var lietot arī nātrija, kālija, kalcija un magnija sāļus un to hidrohlorīdus.		
4. kategorija. Karnitīns un taurīns		
— L-karnitīns	×	
— L-karnitīna hidrohlorīds	×	
— taurīns	×	
5. kategorija. Nukleotīdi		
— adenozin-5' — fosforskābe (AMF)	×	
— AMF nātrija sāļi	×	
— citidīn-5' — monofosforskābe (CMF)	×	
— CMF nātrija sāļi	×	
— guanozin-5' — fosforskābe (GMF)	×	
— GMF nātrija sāļi	×	
— inozīn-5' — fosforskābe (IMF)	×	
— IMF nātrija sāļi	×	
— uridīn-5' — fosforskābe (UMF)	×	
— UMF nātrija sāļi	×	
6. kategorija. Holīns un inozitols		
— holīns	×	
— holīna hlorīds	×	
— holīna bitartrāts	×	
— holīna citrāts	×	
— inozitols	×	